

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 5C/7/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3819201321
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Šišková
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2020:3819201321.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudkyňou JUDr. Klaudiou Šiškovou v právnej veci žalobcu: F. Z., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C., t.č. bytom C., XX. augusta XX/X, zastúpený JUDr. Zlaticou Hammerovou, advokátkou v Prievidzi, G. Švéniho 4/A, proti žalovanému: M. Z., nar. XX.X.XXXX, bytom C., S. XXX/XX, zastúpený Advokátska kancelária Tomáš Petko s.r.o., so sídlom v Bratislave, Drotárska cesta 7, IČO: 50 218 107, o zaplatenie 16.596,96 eur s prísl. takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu **z a m i e t a**.
- II. Súd žalovanému **p r i z n á v a** voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou podanou proti žalovanému domáhal zaplatenia sumy 16.596,96 eur spolu s 5% ročným úrokom z omeškania od 22.3.2016 do zaplatenia a náhrady trov konania. Žalobu zdôvodnil tým, že žalovanému dňa 26.5.2010 poskytol pôžičku v sume 16.596,96 eur, a to predajom svojho jednoizbového bytu v C., na U. XXX/XX, ako protivýmenu pôvodným vlastníkom rodinného domu v C., na S. XXX/XX. Žalovaný mu poskytnutú čiastku doteraz nevrátil, na jeho návrh na uznanie dlhu nereagoval.

2. Na pojednávaní žalobca uviedol, že v roku 2010 jeho rodičia zakupovali rodinný dom na S. ulici č. XX v C., pričom financie na zakúpenie tejto nehnuteľnosti zabezpečoval on. Uviedol, že rodinný dom rodičia kupovali za sumu 800.000,- Sk a jedna časť kúpnej ceny bola realizovaná tak, že predávajúcim bol poskytnutý jeho jednoizbový byt v hodnote 500.000,- Sk, t.j. 16.596,96 eur a zvyšná časť kúpnej ceny im bola vyplatená v hotovosti. Žalobca uviedol, že aj táto časť bola vyplatená z jeho finančných prostriedkov v hotovosti. Podľa tvrdenia žalobcu sa kúpa rodinného domu pre rodičov realizovala týmto spôsobom z dôvodu, že jeho rodičia v tom čase nedisponovali hotovosťou, aby si mohli dom zakúpiť, následne však predali trojizbový byt, v ktorom žili predtým, a časť požičaných prostriedkov, ktoré zodpovedali hodnote 300.000,- Sk, mu vrátili. Žalobca tiež uvádzal, že s rodičmi boli v súvislosti s poskytnutím sumy za jednoizbový byt dohodnutí tak, že s vrátením majú čas, konkrétny termín vrátenia sumy 500.000,- Sk, t.j. 16.596,96 eur dohodnutý nemali. Podľa jeho tvrdenia nešlo o dar rodičom, títo si boli vedomí toho, že uvedenú sumu mu majú vrátiť. Žalovaný mu aj navrhol, aby bol vlastníkom predmetného rodinného domu v 1-ici, s čím on ale nesúhlasil, nakoľko chcel, aby dom mali vo vlastníctve rodičia. Žalobca tiež uviedol, že žalovaný navrhoval o záväzku voči nemu v súvislosti s kúpou rodinného domu spísať aj notársku zápisnicu, ale on to z určitých osobných dôvodov odmietol. Určite však boli dohodnutí na tom, že rodičia mu prostriedky vrátia, ale konkrétny termín dohodnutý nemali. V súvislosti s námietkou premlčania, vznesenou voči jeho nároku žalovaným, uviedol, že žalovaný listom zo dňa 20.7.2018 svoj dlh voči nemu uznal, v dôsledku čoho došlo k predĺženiu premlčacej doby, a preto jeho nárok premlčaný nie je. Žalovaný pritom podľa jeho názoru musel vedieť o tom, že uznáva premlčaný dlh, keďže išlo o pohľadávku z dávnejšej minulosti.

3. Žalovaný so žalobu nesúhlasil. Prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedol, že k uzavretiu žiadnej zmluvy o pôžičke medzi ním a žalobcom nedošlo, nakoľko zmluva o pôžičke je reálny kontrakt a pre jej platné uzavretie sa vyžaduje, aby došlo k reálnemu odovzdaniu peňazí, resp. predmetu pôžičky. V danom prípade sa tak však nestalo. Zároveň voči nároku žalobcu vzniesol námietku premlčania. Žalovaný tiež uviedol, že pokiaľ by aj zmluva o pôžičke medzi stranami sporu vznikla, jej splatnosť mala nastať pre prípad smrti žalovaného, čo hodnotí ako neplatné dojednanie, alebo pri predaji rodinného domu a v takom prípade by pôžička ešte nebola splatná. Podľa názoru žalovaného v danej veci išlo o poskytnutie pomoci syna rodičom, tak to bolo zo strany rodičov vnímané a vzhľadom k tomu, že žalobca má v súčasnosti finančné ťažkosti, žaluje svojho otca, čo je podľa jeho názoru v rozpore s dobrými mravmi. Trval na tom, že zmluva o pôžičke medzi stranami vzniknúť nemohla. V súvislosti s písomným vyjadrením žalovaného z roku 2018 jeho právny zástupca uviedol, že žalovaný vyjadrenie formuloval nešťastne, nie je právnik a nerozlišuje význam niektorých výrazov. Pokiaľ by aj pripustil, že tento list je uznaním dlhu zo strany žalovaného, nevyplýva z neho, že by vedel o premlčaní dlhu. Podľa jeho názoru pre vyvolanie účinkov uznania dlhu je potrebné, aby ten, kto uznáva dlh, mal aj vedomosť o jeho premlčaní so všetkými dôsledkami, ktoré to prináša. Právny zástupca žalovaného uviedol, že žalovaný o premlčaní dlhu vedomosť nemal a túto skutočnosť nie je z jeho strany možné preukazovať. V prípade, že žalobca tvrdí opak, zaťažuje ho dôkazné bremeno na preukázanie jeho tvrdenia. Žalovaný zastával názor, že pokiaľ jeho dlh voči žalobcovi existuje, je premlčaný.

4. Tunajší súd vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 2.12.2019 č.k. 5C/7/2019-92 tak, že žalobu žalobcu zamietol a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania vo výške 100%. Na základe odvolania žalobcu odvolací súd uznesením zo dňa 28.4.2020 č.k. 6Co/10/2020-135 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie s tým, že je potrebné posúdiť, či list žalovaného zo dňa 20.7.2018 z hľadiska obsahu predstavuje alebo nepredstavuje uznanie dlhu žalovaným podľa § 588 Občianskeho zákonníka a ak áno, či žalovaný o premlčaní svojho dlhu v čase vyhotovenia listu vedel alebo nie, nakoľko toto zistenie má kruciálny význam z hľadiska posudzovania otázky premlčania nároku (§ 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka). V prípade, že na základe tohto posúdenia súd dôjde k záveru, že nárok premlčaný nie je, odvolací súd uložil súdu prvej inštancie zaoberať sa vecnou stránkou prípadu a po doplnení dokazovania na základe ďalších návrhov strán vec skutkovo i právne posúdiť a vo veci opätovne rozhodne.

5. V súlade s pokynom odvolacieho súdu súd doplnil dokazovanie vypočítaním právnych zástupcov strán sporu, oboznámením obsahu listiny vypracovanej žalobcom a označením ako „uznanie dlhu“ ako aj oboznámením obsahu ostatného spisového materiálu a zistil tento skutkový a právny stav:

6. V roku 2010 V. a H. G. predávali rodinný dom v C., na S. ul. XXX/XX. Uvedenú nehnuteľnosť vlastnili každá v jednej polovici. Predávajúce nehnuteľnosť predávali za sumu 800.000,- Sk, t.j. 26.555,14 eur. O túto nehnuteľnosť prejavili záujem rodičia žalobcu - žalovaný M. Z. a jeho manželka H. Z.. Žalobca bol v tom čase výlučným vlastníkom jednoizbového bytu č. XX v C. na U. ul. XXX/XX. V. a H. G. prejavili záujem o zakúpenie predmetného bytu žalobcu.

7. Z kúpnej zmluvy zo dňa 26.5.2010, uzatvorenej medzi žalobcom ako predávajúcim a V. G. a H. G. ako kupujúcimi, vyplýva, že žalobca predal kupujúcim do podielového spoluvlastníctva každej v podiele 1-ica byt č. XX vo vchode č. XX na 3. nadzemnom podlaží bytového domu súp. č. XXX, postaveného na pozemku parc. č. XXXX, na ul. U. v C., spolu so spoluvlastníckym podielom na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu súp. č. XXX vo veľkosti XXX/XXXXXX, zapísané na LV č. XXXX pre k.ú. C., a to za kúpnu cenu 16.596,96 eur, t.j. 500.000,- Sk. V zmluve sa uvádza, že kúpna cena bola kupujúcimi uhradená už pred podpisom kúpnej zmluvy.

8. Žalobca v konaní uvádzal, že žalovaný a jeho manželka nemali k dispozícii finančné prostriedky na kúpu rodinného domu, preto sa dohodli tak, že časť kúpnej ceny za rodinný dom vo výške 16.596,96 eur (500.000,- Sk) bude predávajúcim uhradená tak, že im žalobca prevedie do vlastníctva jeho jednoizbový byt a zvyšnú časť kúpnej ceny na zakúpenie rodinného domu tiež poskytol rodičom on. Túto časť kúpnej ceny mu rodičia už vrátili, nakoľko následne po zakúpení rodinného domu predali svoj trojizbový byt a z prostriedkov získaných predajom mu uvedenú časť kúpnej ceny vrátili. Žalobca uviedol, že v súvislosti so sumou za jeho jednoizbový byt bol s rodičmi dohodnutý tak, že mu túto hodnotu vrátia, konkrétny termín vrátenia sumy 16.596,96 eur však dohodnutý nemali, mali len ústnu dohodu, že ak bude peniaze

potrebovať vrátiť, bude to od rodičov požadovať. Podľa žalobcu mu žalovaný navrhoval aj to, aby sa stal spoluvlastníkom rodinného domu v 1-ici, on s tým ale nesúhlasil, chcel, aby rodičia mali dom „písany“ na seba. Žalovaný mal žalobcovi aj navrhovať, aby o celej veci bola spísaná notárska zápisnica, žalobca však uviedol, že on s tým z určitých osobných dôvodov nesúhlasil. Obaja rodičia si však boli vedomí toho, že finančné prostriedky za jeho jednoizbový byt mu majú vrátiť. Žalobca tiež v konaní uviedol, že v roku 2018 predal svoj rodinný dom a požiadal žalovaného, aby mu dočasne dal súhlas k tomu, aby sa na adrese, kde býva žalovaný, prihlásil k trvalému pobytu spolu s dcérou, ktorú má zverenú do osobnej starostlivosti. Žalovaný s tým najskôr súhlasil, potom však stanovisko prehodnotil a súhlas k prihláseniu k trvalému pobytu mu nedal. Z toho dôvodu on žalovanému oznámil, že od neho bude žiadať vrátenie finančných prostriedkov, ktoré poskytol na zakúpenie rodinného domu žalovanému a jeho manželke. V súvislosti so vznesenou námietkou premlčania žalobca poukazoval na to, že žalovaný listom zo dňa 20.7.2018 dlh voči nemu uznal, v dôsledku čoho došlo k predĺženiu plynutia premlčacej doby podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Zastával názor, že žalovaný v tom čase musel vedieť, že dlh je premlčaný, nakoľko sa jednalo o dlh historický, teda z dávnejšej minulosti.

9. Žalovaný v konaní nárok žalobcu ako nárok zo zmluvy o pôžičke neuznával, nakoľko nedošlo ku skutočnému odovzdaniu finančných prostriedkov medzi žalobcom a žalovaným. Potvrdil, že zo strany žalobcu mu bola poskytnutá výpomoc v súvislosti so zakúpením rodinného domu v C., na S. ulici. Z jeho pohľadu však šlo o situáciu, kedy sa syn chcel určitým spôsobom postarať o svojich rodičov a ich dožitie, išlo teda o poskytnutie pomoci syna rodičom. V konaní, prostredníctvom právneho zástupcu, žalovaný tvrdil, že aj keby zmluva o pôžičke vznikla, jej splatnosť ešte nenastala, nakoľko splatnosť mala nastať pre prípad smrti žalovaného, čo je podľa neho neplatné dojednanie, alebo pri predaji rodinného domu a táto skutočnosť zatiaľ nenastala. Voči nároku žalobcu v konaní vzniesol námietku premlčania. V súvislosti s listom zo dňa 20.7.2018 uviedol, že i keby tento bolo možné považovať za uznanie dlhu, dlh je premlčaný, nakoľko žalovaný v tom čase nemal vedomosť o premlčaní dlhu a jeho dôsledkoch.

10. Z listu žalovaného zo dňa 20.7.2018 vyplýva, že žalovaný uvádza, že na základe ústnej dohody o pôžičke žalobca v roku 2010 požičal žalovanému a jeho manželke, teda svojim rodičom, sumu vo výške 16.596,96 eur na kúpu domu na S. ul. XX v C., v ktorom v súčasnosti bývajú. Žalovaný v liste ďalej uvádza, že so žalobcom sa dohodli na splatení pôžičky po predaji tejto nehnuteľnosti, resp. že žalobcu vyplatia ich dedičia po predaji domu. Žalovaný tiež uviedol, že napriek týmto skutočnostiam je ochotný začať splácať dlžnú sumu pred dohodnutou dobou v mesačných splátkach po 70,- eur vzhľadom k výdavkom, ktoré im vznikajú v súvislosti s ťažkou chorobou jeho manželky, t.j. matky žalobcu.

11. Z vyjadrení strán sporu v konaní bolo zistené, že matka žalobcu, H. Z., zomrela.

12. Svedkyňa V. G. v konaní uviedla, že spolu so sestrou H. vlastnili rodinný dom v C., na S. ulici, ktorý pred 9 rokmi predávali a hodnota ktorého bola 800.000,- Sk. Žalobca vtedy prišiel s ponukou, že by previedol do ich vlastníctva svoj jednoizbový byt na U. ul. v C., ktorého hodnota je 500.000,- Sk, a jeho rodičia by im doplatili za dom ešte zvyšných 300.000,- Sk. S touto ponukou súhlasili a následne sa to takto aj zrealizovalo s tým, že oni žalobcovi kúpnu cenu za byt 500.000,- Sk v skutočnosti nevyplácali, žalobca na ne previedol svoj byt a jeho rodičia im potom doplatili 300.000,- Sk. Ako boli žalobca a jeho rodičia medzi sebou dohodnutí na vzájomnom vyporiadaní, ako sa medzi sebou vyplatia, uviesť nevedela, pretože toto pred nimi nikto neriešil a ju so sestrou to ani nezaujímalo.

13. Svedkyňa H. G. potvrdila, že so sestrou vlastnili rodinný dom v C., na S. ulici XX, každá v 1-ici a tento dom predávali za kúpnu cenu 800.000,- Sk. O dom prejavili záujem rodičia žalobcu a vyplatenie ceny za rodinný dom prebehlo tak, že ony kúpili byt na U. ulici v C. od žalobcu v hodnote 500.000,- Sk a jeho rodičia im vyplatia len sumu 300.000,- Sk. Kúpnu cenu za byt však žalobcovi reálne nevyplácali, došlo k započítaniu hodnoty tohto bytu na kúpnu cenu za ich rodinný dom, aby rodičia žalobcu nemuseli vyplácať celých 800.000,- Sk. Na tomto spôsobe sa dohodli všetci navzájom. Svedkyňa sa nevedela vyjadriť k tomu, ako sa žalobca a jeho rodičia medzi sebou dohodli o vzájomnom vyporiadaní, o tomto sa vôbec nebavili.

14. Po rozhodnutí odvolacieho súdu žalobca do spisu predložil ním vypracované uznanie dlhu bez uvedenia dátumu a bez podpisu dlžníka (č.l. 145 spisu). Obsahom tohto dokladu je to, že v ňom žalovaný uvádza, že je žalobcovi dlžný sumu 16.597,- eur, ktorá mu bola historicky poskytnutá ako časť kúpnej ceny rodinného domu na ulici S. XX a táto suma vyplýva z predaja jeho jednoizbového bytu pôvodným

vlastníkom rodinného domu ako protihodnota. Zároveň uvádza, že uznáva tento dlh a prehlasuje, že žalobcovi zaplatí dlhovanú sumu vo výške 16.597,- eur najneskôr do 31.8.2018. V súvislosti s týmto predloženým dokladom žalobca v konaní uvádzal, že takto pripravené uznanie dlhu žalovanému osobne, za účasti priateľky U. G., vhodil v dvoch výťažkoch do poštovej schránky žalovaného (č.l. 144 spisu).

15. Podľa § 51 Občianskeho zákonníka účastníci môžu uzavrieť i takú zmluvu, ktorá nie je osobitne upravená; zmluva však nesmie odporovať obsahu alebo účelu tohto zákona.

16. Podľa § 563 Občianskeho zákonníka, ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

17. Podľa 558 Občianskeho zákonníka, ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní.

18. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

19. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

20. Podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak bolo právo priznané právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď sa malo podľa rozhodnutia plniť. Ak právo dlžník písomne uznal čo do dôvodu i výšky, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď k uznaniu došlo; ak bola však v uznaní uvedená lehota na plnenie, plynie premlčacia doba od uplynutia tejto lehoty.

21. Po zhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žalobe žalobcu nemožno vyhovieť. Žalobca sa voči žalovanému domáhal zaplata sumy 16.596,96 eur s prísl. z titulu vrátenia pôžičky, ktorú so žalovaným uzavrel ústnou formou. Zmluva o pôžičke je tzv. reálny kontrakt a pre to, aby došlo k jej platnému uzavretiu, je potrebné, aby predmet pôžičky bol skutočne (reálne) odovzdaný zo strany veriteľa dlžníkovi. V danej veci bolo zistené, že suma 16.596,96 eur zo strany žalobcu nebola žalovanému reálne odovzdaná, čo vyplynulo z tvrdení strán sporu, ale aj z výpovedí svedkýň G.. Medzi stranami sporu teda k platnému uzavretiu zmluvy o pôžičke nedošlo.

22. V konaní však bolo preukázané že žalobca previedol byt v C., na U. ul. XXX/XX, do podielového spoluvlastníctva V. a H. G., pričom hodnota (kúpna cena) tohto bytu vo výške 16.596,96 eur bola započítaná ako časť kúpnej ceny rodinného domu, ktorý V. G. a H. G. na základe kúpnej zmluvy previedli do vlastníctva žalovaného a jeho manželky H. Z.. V hotovosti im zo strany žalovaného a jeho manželky bola vyplatená len zvyšná časť kúpnej ceny rodinného domu vo výške 300.000,- Sk (t.j. 9.958,18 eur). Poskytnutie bytu žalobcu ako časti kúpnej ceny rodinného domu, ktorý nadobudol do vlastníctva žalovaný a jeho manželka, si žalobca s rodičmi dohodli ústnou formou a dohodli sa aj na vrátení sumy 16.596,96 eur žalobcovi. Vyplyva to jednak z tvrdenia žalobcu v konaní, ale aj z vyjadrenia žalovaného v liste zo dňa 20.7.2018 adresovaného žalobcovi. Žalovaný tu výslovne potvrdzuje, že medzi stranami sporu došlo k uzavretiu ústnej dohody o poskytnutí sumy 16.596,96 eur zo strany žalobcu na kúpu rodinného domu žalovaného a jeho manželky a tiež to, že sa dohodli na vrátení dlžnej sumy. V danej veci podľa názoru súdu došlo medzi stranami sporu k uzavretiu tzv. nepomenovanej zmluvy v zmysle ust. § 51 Občianskeho zákonníka, nakoľko bolo preukázané, že strany sporu medzi sebou uzavreli ústnu dohodu, na základe ktorej sa žalobca zaviazal poskytnúť žalovanému a jeho manželke, t.j. svojim rodičom, časť kúpnej ceny vo výške 16.596,96 eur za rodinný dom, ktorý rodičia žalobcu kúpili do svojho vlastníctva, a to prevedením vlastníckeho práva svojho bytu na predávajúce rodinného domu a rodičia žalovaného sa zaviazali sumu 16.596,96 eur, zodpovedajúcu cene bytu žalobcu, žalobcovi vrátiť. V danom prípade sa nejedná o zmluvu o pôžičke ani o iný zmluvný typ upravený Občianskym zákonníkom, súd preto dohodu strán sporu považoval za nepomenovanú zmluvu podľa § 51 Občianskeho zákonníka.

23. Pokiaľ ide o splatnosť dlhu, v konaní žalovaný uvádzal, že splatnosť dlhu bola dohodnutá po predaji rodinného domu, resp. po smrti žalovaného a jeho manželky a následnom predaji domu. Žalobca však

s týmto tvrdením v konaní nesúhlasil a uvádzal, že konkrétny termín splatenia dlžnej sumy dohodnutý nebol, splatnosť mala byť dohodnutá pre prípad potreby žalobcu. Vzhľadom k tomu, že žalovaný svoje tvrdenie o dohode o splatnosti záväzku voči žalobcovi žiadnym spôsobom nepreukázal a žalobca toto jeho tvrdenie v konaní popieral, nepovažoval súd žalovaným tvrdený termín splatnosti záväzku voči žalobcovi za preukázaný a vychádzal z toho, že strany sporu nemali konkrétny termín splatnosti dlžnej sumy dohodnutý a tento bol ponechaný na vôli žalobcu ako veriteľa.

24. Žalovaný v konaní voči nároku žalobcu vzniesol námietku premlčania. Súd preto skúmal, či nárok žalobcu je premlčaný. Ako už bolo uvedené, splatnosť dlhu medzi stranami sporu dohodnutá nebola. Splatnosť dlhu znamená, že veriteľ má právo požadovať splnenie dlhu a dlžník je povinný plniť. Splatnosť dlhu má význam z hľadiska možnosti veriteľa uplatniť pohľadávku voči dlžníkovi na súde, s čím je spojené plynutie premlčacej doby. Ak nebola splatnosť dlhu určená dohodou a nie je stanovená ani právnym predpisom, možno o splnenie dlhu požiadať dlžníka kedykoľvek. Dlžník je v takom prípade povinný podľa § 563 Občianskeho zákonníka splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o jeho splnenie požiadal veriteľ. Ak však môže veriteľ vyvolať splatnosť dlhu sám, potom môže svoje právo ako protiklad dlhu aj vykonať. V súvislosti s tým súdna prax judikuje, že v takýchto prípadoch prvá objektívna možnosť na vykonanie práva je daná už okamihom, keď veriteľ mohol najskôr požiadať o splnenie. Inak povedané, pre začiatok plynutia premlčacej doby je rozhodný deň bezprostredne nasledujúci po dni, kedy došlo k vzniku tohto právneho vzťahu, t.j. v danej veci prevodom bytu žalobcu do vlastníctva V. a H. G., čím žalobca poskytol žalovanému časť kúpnej ceny za rodinný dom, ktorý žalovaný a jeho manželka zakupovali do ich vlastníctva. Pripustením názoru, že dlžník je v prípade, ak čas vrátenia dlhu nebol dojednaný, povinný plniť až po tom, čo ho veriteľ vyzve na plnenie, by mohlo viesť k situácii, že veriteľ by bol viac rokov nečinný a vystavoval by svojho dlžníka nemožnosti v primeranej dobe zbaviť sa svojho dlhu plnením. Ak teda čas plnenia nebol dohodnutý ani inak stanovený, premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po tom, kedy dlh vznikol. Takýto záver vyplýva z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR (R 28/1984, 1Cdo 25/2003, resp. R 91/2004, 1Cdo 197/2009, 3Cdo 174/2016, resp. R 17/2017). Rovnako Ústavný súd SR vyslovil, že ak by sa akceptoval názor o viazanosti začiatku behu premlčacej doby na deň splatnosti dlhu, došlo by k neprípustnému posunutiu začiatku behu premlčacej doby prakticky na neobmedzenú dobu (III. ÚS 249/2015).

25. V danej veci vznikol dlh žalovaného voči žalobcovi v súvislosti s uzavretím kúpnych zmlúv o predaji bytu žalobcu v prospech V. a H. G. a o predaji rodinného domu sestier G. v prospech žalovaného a jeho manželky H. Z., čo bolo dňa 26.5.2010. Od nasledujúceho dňa začala plynúť trojročná premlčacia doba na uplatnenie nároku voči žalovanému. Žalobca si voči žalovanému uplatnil svoj nárok na súde až dňa 22.3.2019, t.j. po uplynutí trojročnej premlčacej doby.

26. V konaní žalobca namietal, že v danom prípade došlo listom zo dňa 20.7.2018 zo strany žalovaného k uznaniu dlhu, v dôsledku čoho došlo k predĺženiu premlčacej doby na 10 rokov odo dňa, kedy k uznaniu došlo. K tomu, aby došlo k uznaniu dlhu v zmysle ust. § 558 Občianskeho zákonníka je potrebné, aby toto uznanie malo písomnú formu, označenie účastníkov, vyjadrenie prísľubu zaplatiť dlh a uvedenie uznávaného dlhu (čo do dôvodu vzniku a výšky). List žalovaného zo dňa 20.7.2018 je teda podľa jeho obsahu možné považovať za uznanie dlhu, nakoľko spĺňa všetky vyššieuvedené náležitosti (t.j. má písomnú formu, sú v ňom uvedení účastníci záväzkového vzťahu, výška dlhu, ako aj dôvod jeho vzniku a žalovaný v ňom prejavuje ochotu dlh začať splácať v mesačných splátkach ešte pred dohodnutou dobou). Ustanovenie § 558 Občianskeho zákonníka však k tomu, aby uznanie dlhu nadobudlo právne účinky pri premlčanom dlhu, vyžaduje, aby ten, kto dlh uznal, o jeho premlčaní vedel. Pokiaľ teda žalobca poukazoval na to, že v dôsledku uznania dlhu žalovaným došlo k predĺženiu premlčacej doby podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka, bolo potrebné preukázať, že žalovaný o premlčaní dlhu v čase jeho uznania vedel.

27. Žalobca tvrdil, že žalovaný musel o premlčaní dlhu vedieť, nakoľko šlo o dlh z dávnejšej minulosti. V súvislosti s tým poukazoval aj na ním (žalobcom) vypracované znenie uznania dlhu, ktoré mal vhoďiť do poštovej schránky žalovaného dňa 18.6.2018. Z obsahu tohto listinného dôkazu však nevyplýva, že by uznávaný dlh mal byť premlčaný, resp. že dlžník má vedomosť o jeho premlčaní. Naopak, žalovaný v konaní prostredníctvom právneho zástupcu vedomosť o premlčaní dlhu popieral a táto skutočnosť vyplýva aj priamo z uznania dlhu (t.j. listu zo dňa 20.7.2018), kde žalovaný uvádza, že vrátenie dlhu bolo medzi stranami dohodnuté až po predaji rodinného domu buď žalovaným alebo jeho dedičmi. Z obsahu uznania dlhu tiež vyplýva, že žalovaný sa ako prejav dobrej vôle rozhodol začať dlžnú sumu

splácať ešte pred dohodnutou dobou formou mesačných splátok. Z uvedeného je potom nepochybné, že žalovaný v čase uznania dlhu nemohol mať vedomosť o jeho premlčaní, keďže podľa jeho názoru splatnosť tohto dlhu v uvedenej dobe ešte ani nenastala.

28. Vzhľadom k tomu, že termín splatnosti dlhu, vzniknutého z nepomenovanej zmluvy uzavretej stranami sporu, nebol preukázaný, súd vychádzal z toho, že strany sporu nemali konkrétny termín splatnosti dlžnej sumy dohodnutý a tento bol ponechaný na vôli žalobcu ako veriteľa. Pokiaľ žalobca žalovaného nevyzval na splnenie dlhu do konca všeobecnej trojročnej premlčacej doby, ktorá začala plynúť od nasledujúceho dňa po uzavretí kúpnych zmlúv o predaji bytu žalobcu v prospech V. a H. G. a o predaji rodinného domu sestier G. v prospech žalovaného a jeho manželky H. Z. (t.j. od 27.5.2010) a žalovaný až následne listom zo dňa 20.7.2018 uznal svoj dlh čo dôvodu a výšky bez toho, aby vedel, že uznáva premlčaný dlh, takýto uznávací prejav žalovaného nezaložil plynutie novej desaťročnej premlčacej doby podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Keďže žalobca si svoje právo voči žalovanému na súde uplatnil až dňa 22.3.2019, súd s prihliadnutím na žalovaným vznesenú námietku premlčania žalobu žalobcu zamietol.

29. Pokiaľ žalobca v rámci odvolacieho konania uvádzal, že pre založenie behu novej premlčacej doby podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka nie je potrebné, aby dlžník vedel o tom, že uznáva premlčaný dlh, súd sa s touto jeho argumentáciou nestotožňuje a v tejto súvislosti poukazuje aj na právny názor vyslovený odvolacím súdom (bod 22 odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu) a tiež na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo/197/2009 zo dňa 25.3.2010 týkajúceho sa obdobnej veci.

30. Na záver súd uvádza, že v konaní nevykonali stranami navrhované dôkazy - výsluch svedkov U. G. (priateľky žalobcu) a M. Z. ml. (syna žalovaného), nakoľko uvedené osoby boli ako verejná prítomnosť na pojednávaní (p. U. G. sa zúčastnila všetkých pojednávaní vo veci, p. M. Z. ml. sa zúčastnil na pojednávaní dňa 7.10.2019) a mali vedomosť o skutočnostiach uvádzaných stranami v konaní. Rovnako súd nevykonal dokazovanie ani výsluchom žalobcom navrhovaného svedka - malol. Z. Z., ktorá je dcérou žalobcu, a mala sa vyjadriť k obsahu rozhovoru medzi žalovaným a jeho starším synom, kde syn žalovaného mal uviesť, že dlh je premlčaný a v konaní to budú namietat'. Bolo zistené, že malol. dcéra žalobcu má v súčasnosti 14 rokov a v čase, keď sa predmetný rozhovor mal odohrať, mala 12 rokov. Súd zastáva názor, že správne vnímanie a pochopenie rozhovoru, týkajúceho sa problematiky premlčania nároku, u dieťaťa v tomto veku nie je pravdepodobné.

31. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (CSP). Žalovaný mal v konaní úspech v celom rozsahu, preto mu v konaní vznikol aj nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Súd rozhodoval podľa ust. § 262 ods. 1 CSP len o nároku na náhradu trov konania. O výške týchto trov bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia vo dvoch vyhotoveniach na Okresný súd Prievidza. O odvolaní rozhoduje Krajský súd Trenčín. V odvolaní sa musí, popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis), uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie možno zdôvodniť len skutočnosťami podľa § 365 ods. 1, 2 CSP.